

6.11.2013

Elisa Kettunen

Valtiovarainministeriö
Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekni-
toiminto (JulkICT)
valtiovarainministerio@vm.fi
Anne Kauhanen-Simanainen
anne.kauhanen-simanainen@vm.fi

Lausuntopyyntö VM119:00/2012

Lausunto Perustietovarantojen viitearkkitehtuurin luonnoksesta

Kuntaliitto pitää hyvänä, että perustietovarantojen viitearkkitehtuuri on laitettu lausunnoille tässä vaiheessa valmistelua. Koska kyse on luonnoksesta ja rakennetta ja sisältöä tullaan vielä muokkaamaan, emme anna lausunnossamme yksityiskohtaista palautetta, vaan ehdotuksia siitä mihin suuntaan dokumenttia tulisi kehittää. Tavoite tulee olla selkeä ja rajattu arkkitehtuurikuvaus.

Perustietovarantojen viitearkkitehtuuriin vaikuttaa merkittävästi tulevan palveluväylän toteutus. Ehdotamme, että viitearkkitehtuurikuvauksessa huomioitaisiin palveluväylä nykyistä paremmin. On tarkoin harkittava, onko viitearkkitehtuuria julkaisemisesta riittävää hyötyä, ennen kuin palveluväylän toteutus ja yksityiskohdat suhteessa perustietovarantoihin on selvillä ja kuvattuna tässä viitearkkitehtuurissa.

Tällä hetkellä viitearkkitehtuuriluonnos on jäsentymätön ja vastaa heikosti esim. kysymyksiin, kenelle dokumentti on tarkoitettu ja kuinka sitä on tarkoitettu hyödynnettävän. Dokumentti on raporttimainen ja vain osittain varsinainen arkkitehtuurikuvaus. Kokonaiskuvaa perustietovarantojen arkkitehtuurista on vaikea muodostaa tämän viitearkkitehtuurin perusteella. Dokumentissa on yleiskuvausta ja taustatietoa, joka sinällään ei ole huono asia, mutta se on rakenteessa sekaisin varsinaisen arkkitehtuurikuvauksen kanssa.

Mikäli viitearkkitehtuurin on tarkoitus palvella perustietovarantojen ylläpitäjiä tai tietovastuullisia, on perustietovarantojen viitearkkitehtuuria nykymuodossaan vaikea soveltaa käytäntöön tarkemman tason arkkitehtuurin työvälineenä. Dokumentti ei nykyisellään vastaa selkeästi siihen, kuinka perustietovarantojen ylläpitäjät voivat hyödyntää tätä dokumenttia omassa arkkitehtuuriyössään.

Dokumentin pääotsikko on *PerustA - Perustietovarantojen viitearkkitehtuuri. Ohjeistus perustietojen jakelun ja hyödyntämisen suunnitteluun*. Sisällössä on jakelun ja hyödyntämisen lisäksi kuitenkin kuvattu myös tietojen keräämistä, mikä tuo mukaan yhden laajan kokonaisuuden lisää. Tiedon kerääminen olisi hyvä mainita myös pääotsikossa tai vaihtoehtoisesti jossain tarkastelunäkökulman ulkopuolelle.

Käsitteiden määrittely ja tarkastelun rajaus

Dokumentin alun termiluetteloon tulisi lisätä muutamia käsitteitä. Peruskäsite perustietovaranto tulisi määritellä tarkasti. Hankkeen asettamispäätöksessä kerrotaan tavoitteena olevan yhteinen loogisen tason ratkaisumalli (viitearkkitehtuuri) sille, miten julkisen hallinnon perustietovarannoissa sijaitsevia tietoja hyödynnetään julkisen hallinnon organisaatioiden prosesseissa ja tietojärjestelmissä. Kuitenkin esim. kuvassa 8 (sivu 18) mainituissa loogisissa tietovarannoissa osa on paremminkin yhteiskunnan, kuin julkisen hallinnon ylläpitämiä tietovarantoja. Tällaisista esimerkkeinä eläketietovarannot (joita ylläpitävät mm. yksityiset eläkelaitokset, Keva ja Kela), kansallinen osaamisen pääoman tietovaranto ja oppimateriaalien tietovaranto. Viitearkkitehtuuri ei voi sisältää kaikkea yhteiskunnassa tuotettavaa tärkeää tietoa, vaan sen kuvaama sisältö tulee rajata täsmällisemmin.

Muita määriteltäviä käsitteitä ovat liitteen 2 otsikko on "Loogiset perustietovarannot" ja liitteen 3 "looginen jäsenys."

Jotkut termit esiintyvät tekstissä jo ennen kuin niiden varsinainen merkitys ja asiayhteys tulevat kunnolla esille myöhemmin dokumentissa. Näin ollen esim. samassa yhteydessä oleva kuva ja teksti eivät kerro täysin samaa tarinaa ja lukeminen tuntuu raskaalta.

Liitteet

Liitteet selkeyttävät varsinaista viitearkkitehtuuridokumenttia olennaisesti, jopa siinä määrin että nykyisillään liitteissä olevaa tietoa voisi siirtää varsinaiseen arkkitehtuuridokumenttiin ja osa raportin sisällöstä voisi sopia paremmin liitteisiin. Arkkitehtuuridokumentti voisi sisältää konkreettista tietoa arkkitehtuurista ja liitteisiin koottaisiin taustatietoa, yleisinformaatiota ja soveltamisohjeita. Rakenne voi olla myös joku muu, mutta tässä muodossa kokonaisuus ei ole toimiva.

SUOMEN KUNTALIITTO

Timo Kietäväinen
Varatoimitusjohtaja

Elisa Kettunen
Erityisasiantuntija